

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	01.05.2004
Avaldamismärke:	RT I 2004, 27, 176

Kriminaalmenetluse koodeksi, kriminaalhooldusseaduse ja kohtute seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 07.04.2004

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 14. aprilli 2004. a otsusega nr 583

I. Kriminaalmenetluse koodeksis(ENSV ÜT 1961, 1, 4 ja lisa; RT I 2002, 85, 503; 82, 480; 2003, 13, 67; 26, 156; 83, 557 ja 558; 88, 590) tehakse järgmised muudatused:

§ 1.Paragrahvi 168¹:

1)lõike 2 punkti 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Üldkasuliku töö tegemisele kohaldatakse karistusseadustiku § 69 lõiget 2 ja 5 sätestatut.»;

2)täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

« (2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 loetletud kohustuste täitmise tähtaeg ei või ületada kuut kuud.»;

3)lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Karistuse mõistmisel arvestatakse kohustuste osa, mille isik on täitnud.»;

4)lõiget 6 täiendatakse pärast sõna «alammäära,» sõnadega «või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse».

§ 2.Koodeksit täiendatakse §-ga 331²järgmises sõnastuses:

« § 331². Üldkasuliku töö täitmisele pööramine ja täitmine

(1) Üldkasuliku töö täitmisele pööramiseks saadetakse kohtuotsus või -määrus süüdimõistetu elukohajärgsele kriminaalhooldusosakonnale.

(2) Kohtuotsuse või -määruse saanud kriminaalhooldusosakonna juhataja nimetab süüdimõistetule kriminaalhooldaja, kelle ülesanne on kontrollida üldkasuliku töö tegemist ning valvata kohtulahendis märgitud kontrollnõuete ja kohustuste täitmise järele.

(3) Võimaluse korral nimetab kriminaalhooldusosakonna juhataja süüdimõistetule kriminaalhooldusametniku, kes on koostanud kohtueelse ettekande.

(4) Käesoleva koodeksi § 168¹lõike 2 punktis 3 nimetatud üldkasuliku töö rakendamisel järgitakse käesolevas paragrahvis sätestatut. Kui isik hoidub kõrval üldkasulikust tööst, esitab kriminaalhooldaja prokurörile viivitamatult ettekande kohustuse täitmata jätmise kohta.

(5) Üldkasuliku töö ettevalmistamise, täitmise ja järelevalve korra kehtestab justiitsminister määrusega.»

§ 3.Paragrahvi 337¹täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Kui pärast kriminaalmenetluse lõpetamist ning isikule käesoleva koodeksi § 168¹lõikes 2 sätestatud alustel kohustuse panemist ilmnevad asjaolud, mis oluliselt raskendavad kohustuse täitmist, võib prokurör või kohus isikule määratud kohustust tema nõusolekul määrusega muuta või ta kohustusest vabastada.»

II. Kriminaalhooldusseaduses(RT I 1998, 4, 62; 2002, 82, 478) tehakse järgmised muudatused:

§ 4.Paragrahvi 1 täiendatakse pärast sõna «kohtu» sõnadega «või prokuröri».

§ 5.Paragrahv 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 2. Kriminaalhooldusalune

Kriminaalhooldusalune on:

- 1) süüdimõistetud, kelle kohus on seaduses sätestatud korras määranud kriminaalhooldaja järelevalve alla;
- 2) süüdimõistetud, kelle vangistus on asendatud üldkasuliku tööga;
- 3) isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud ning kellele on prokurör või kohus määranud üldkasuliku töö tegemise.»

§ 6.Paragrahvi 5:

1)lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Maa- ja linnakohtus on kriminaalhooldusosakond, mille koosseisu kinnitab vastava maa- või linnakohtu haldusdirektor.»;

2)lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Kriminaalhooldusosakond võib jaguneda talitusteks. Kriminaalhooldusosakonna jagunemise talitusteks ning talituse juhataja ametikoha kinnitab justiitsminister.»

§ 7.Paragrahvi 6:

1)lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

2)täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

« (4) Kriminaalhooldusosakonna juhataja nimetatakse konkursitulemuste alusel ametisse viieks aastaks.

(5) Avalik konkurss kriminaalhooldusosakonna juhataja ametikohale kuulutatakse välja hiljemalt kolm kuud enne ametis oleva juhataja ametiaja lõppu.»

§ 8.Paragrahvi 7 lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Kriminaalhooldusosakonna talituse tööd juhib talituse juhataja, kelle nimetab kriminaalhooldusosakonna juhataja ettepanekul sama osakonna kriminaalhooldusametnike seast ametisse kohtu haldusdirektor.

(2) Talituse juhataja nimetatakse ametisse kolmeks aastaks.»

§ 9.Paragrahv 8 tunnistatakse kehtetuks.

§ 10.Paragrahvi 11 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Kriminaalhooldusosakonna juhataja korraldab kriminaalhooldajatega regulaarseid nõupidamisi, kus arutatakse kriminaalhooldustöö küsimusi.»

§ 11.Paragrahv 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 13. Kriminaalhooldusametnikule esitatavad nõuded

(1) Kriminaalhooldusametnikuks võib nimetada isiku, kellel on kriminaalhooldustöökõks vajalikud kõlbelised omadused ning vastav rakenduslik või akadeemiline kõrgharidus.

(2) Justiitsminister võib kehtestada täiendavaid kriminaalhooldusametniku, kriminaalhooldusosakonna talituse juhataja ja kriminaalhooldusosakonna juhataja kvalifikatsiooni nõudeid.»

§ 12.Paragrahv 19 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 19. Kriminaalhooldusabilise väljaõpe

Kriminaalhooldusosakond tagab kriminaalhooldusabilise väljaõppe enne tema asumist kriminaalhooldusülesannete täitmisele.»

§ 13.Paragrahv 23 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 23. Kohtueelse ettekande taotlemine

(1) Kohtu või prokuröri taotlusel nimetab kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse elukohajärgse kriminaalhooldusosakonna juhataja kriminaalhooldusametniku, kellele teeb ülesandeks kohtueelse ettekande koostamise.

(2) Kriminaalhooldusametnik koostab kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse kohta käesoleva seaduse § 24 alusel kohtueelse ettekande ning esitab selle kohtule või prokuröridele nende soovitud tähtaja jooksul.»

§ 14. Paragrahv 24 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 24. **Kohtueelne ettekanne**

(1) Kriminaalhooldusametnik koostab kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse kohta kohtueelse ettekande, mis sisaldab kokkuvõtet kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse isikuomadustest ja sotsiaalsest olukorrast ning arvamust katseaja ja kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse suhtes kohaldatavate kohustuste valiku kohta.

(2) Kohtueelne ettekanne koosneb kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse eluloolistest faktidest ja psühholoogilis-sotsiaalsest prognoosist.

(3) Kriminaalhooldusametnik kohtub kahtlustatava, süüdistatava või kohtualusega, tema lähedastega ja teiste isikutega kohtueelse ettekande koostamiseks vajaliku teabe kogumise eesmärgil, tutvub riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste andmetega kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse kohta, nõuab kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse seaduslikult esindajalt, õppeasutuse juhilt ja tööandjalt andmeid kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse käitumise ja õppimise kohta.

(4) Kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse eluloolised faktid peavad põhinema tõendatud andmetel ja sisaldama viiteid allikatele, mis kinnitavad kohtueelses ettekandes esitatud andmeid.

(5) Kohtueelse ettekande kinnitab kriminaalhooldusosakonna juhataja.»

§ 15. Paragrahv 25 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 25. **Kriminaalhooldaja nimetamine**

Kriminaalhooldusosakonda täitmisele saadetud kohtulahendi või prokuröri määruse alusel nimetab kriminaalhooldusosakonna juhataja kriminaalhooldusalusele konkreetse kriminaalhooldaja, lähtudes nimetatava spetsialiseerumisest ja töökoormusest. Võimaluse korral teostab kriminaalhooldust kriminaalhooldusametnik, kes koostas kohtueelse ettekande.»

§ 16. Paragrahvi 26 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

« (5) Kriminaalhoolduse teostamiseks vajalike andmete töötlemiseks asutatakse riigiasutuse andmekogu.»

§ 17. Paragrahvi 27:

1) lõikes 4 asendatakse sõna «kriminaalhooldusameti» sõnaga «kriminaalhooldusosakonna»;

2) täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

« (5) Kriminaalhooldusalusele, kellele on määratud või mõistetud üldkasuliku töö tegemine, koostatakse üldkasuliku töö tegemise ajakava.»

§ 18. Paragrahv 29 tunnistatakse kehtetuks.

§ 19. Paragrahv 30 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 30. **Korraline ettekanne**

(1) Kriminaalhooldaja koostab katseaja jooksul kriminaalhooldusaluse kohta korralisi ettekandeid, mis sisaldavad hinnangut senisele katseajale, ülevaadet kohtuotsuse ja hoolduskava täitmisest ning hoolduskava muutmisest.

(2) Korraline ettekanne koostatakse vähemalt iga kuue kuu järel.

(3) Korraline ettekanne esitatakse kriminaalhooldusosakonna juhatajale, kes võib teha ettekande koostajale ettepaneku seda täiendada. Kui ettekanne ei vaja täiendamist, kinnitab juhataja ettekande.

(4) Korraline ettekanne esitatakse kohtule kohtu nõudmisel.

(5) Kriminaalhooldusaluse kohta, kellele on määratud või mõistetud üldkasuliku töö tegemine, koostatakse ning esitatakse korraline ettekanne kohtu või prokuratuuri nõudmisel.»

§ 20. Seadust täiendatakse §-ga 30¹ järgmises sõnastuses:

« § 30¹. **Ettekanne kriminaalhoolduse lõppemise kohta**

(1) Kriminaalhoolduse lõppemisel koostab kriminaalhooldusametnik ettekande, mis sisaldab ülevaate kogu katseajast.

(2) Kui kriminaalhooldusalusele mõistetud või määratud üldkasuliku töö tunnid on tehtud, koostab kriminaalhooldusametnik kohtule või prokuröörile ettekande, millega teavitab nende mõistetud või määratud üldkasuliku töö kohustuse täitmisest ning kontrollnõuete ja kohustuste järgimisest katseajal.

(3) Ettekanne esitatakse ja kinnitatakse vastavalt käesoleva seaduse § 30 lõikele 3. Kriminaalhooldusosakonna juhataja esitab ettekande kriminaalhooldusaluse elukohajärgsele kohtule või prokuratuurile kinnitamiseks.»

§ 21. Paragrahv 31 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 31. **Erakorraline ettekanne**

(1) Kriminaalhooldusametnik esitab kohtule kriminaalhooldusaluse kohta erakorralise ettekande karistusseadustikus (RT I 2001, 61, 364; 2002, 86, 504; 105, 612; 2003, 4, 22; 83, 557; 90, 601; 2004, 7, 40) sätestatud juhtudel.

(2) Erakorraline ettekanne sisaldab andmeid tuvastatud rikkumise asjaolude kohta, kokkuvõtet kriminaalhooldusaluse seletusest, kriminaalhooldusametniku hinnangut katseaja senisele kulgemisele ning kriminaalhooldusametniku põhjendatud ettepanekut täiendavate kohustuste määramise, käitumiskontrolli tähtsaja pikendamise, alaealisele kriminaalhooldusalusele kohaldatavate mõjutusvahendite liigi muutmise või karistuse täitmisele pööramise kohta.

(3) Kui kriminaalhooldusalune hoidub kõrvale talle määratud üldkasuliku töö tegemise kohustuse täitmisest, esitab selle rikkumise tuvastanud kriminaalhooldusametnik prokuröörile ettekande, mis sisaldab andmeid rikkumise asjaolude kohta, tehtud üldkasuliku töö tundide arvu ning kokkuvõtet kriminaalhooldusaluse seletusest.

(4) Kriminaalhooldusalusele määratud kohustuste kergendamiseks või tühistamiseks esitatavas erakorralises ettekandes annab kriminaalhooldusametnik hinnangu katseaja senisele kulgemisele ning esitab põhjendatud ettepaneku.

(5) Kriminaalhooldusaluse kohta, kellele on mõistetud või määratud üldkasulik töö, esitatakse kohtule või prokuratuurile erakorraline ettekanne tähtsaja kulgemise peatamiseks kriminaalhooldusaluse haiguse või perekondliku olukorra tõttu või ajaks, mil kriminaalhooldusalune on kutsutud tegevteenistusse või õppekogunemisele kaitsejõududesse. Üldkasuliku töö tähtsaja kulgemise peatamist käsitlev ettekanne sisaldab andmeid peatamise aluste ning ettepanekut peatamise aja kohta.»

§ 22. Paragrahv 32 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 32. **Kriminaalhooldaja asendamine**

(1) Kriminaalhooldaja asendatakse, kui:

- 1) kriminaalhooldusametnik vabastatakse ametist või viiakse üle teise kriminaalhooldusosakonna koosseisu;
- 2) kriminaalhooldusametniku teenistussuhe on peatatud;
- 3) kriminaalhoolduse eesmärk ja huvid nõuavad senise kriminaalhooldaja asendamist;
- 4) kriminaalhooldusalune muudab elukohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud juhul võib jätta kriminaalhooldaja asendamata, kui asendamine pole vajalik kriminaalhoolduse eesmärkide saavutamise seisukohalt ega ole majanduslikult põhjendatud.

(3) Uue kriminaalhooldaja nimetamisel rakendatakse käesoleva seaduse paragrahvis 25 sätestatud.

(4) Kriminaalhooldusaluse elukoha muutuse korral esitab kriminaalhooldaja viivitamatult kriminaalhooldusaluse senise elukoha järgsele kohtule või prokuratuurile taotluse saata kohtulahend või prokuröri määrus täitmiseks kriminaalhooldusaluse uue elukoha järgsele kriminaalhooldusosakonnale.»

§ 23. Paragrahvi 36 täiendatakse lõikega 10 järgmises sõnastuses:

« (10) Enne 2004. aasta 1. maid ametisse nimetatud kriminaalhooldusametnikele ei laiene käesoleva seaduse § 13 lõike 2 alusel kehtestatavad täiendavad kvalifikatsiooninõuded.»

§ 24. Seadust täiendatakse §-ga 36¹ järgmises sõnastuses:

« **36¹. Kriminaalhooldusnõuniku kohustustest vabastamine**

Kriminaalhooldusametnikud vabastatakse neile pandud täiendavatest kriminaalhooldusnõuniku kohustustest vastava kohtu haldusdirektori käskkirjaga alates 2004. aasta 1. maist.»

§ 25. Paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Enne 2005. aasta 1. juulit ametisse nimetatud kriminaalhooldusosakonna juhatajad vormistatakse nende nõusolekul määratud tähtjaks ametisse alates 2005. aasta 1. juulist.»

III. § 26. Kohtute seaduse (RT I 2002, 64, 390; 2003, 21, 212; 90, 601) § 38 lõike 3 punktist 8 jäetakse välja sõnad «ning kriminaalhooldusametnikeksamikomisjoni».

IV. § 27. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2004. aasta 1. mail.

(2) Käesoleva seaduse § 7 punkt 2 jõustub 2005. aasta 1. juulil.

Riigikogu esimees Ene ERGMA